

รายละเอียดของรายวิชา

วิทยาลัย การแพทย์แผนตะวันออก

หลักสูตร การแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาการแพทย์แผนไทย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

TTM 303	ทรัพย์สินทางปัญญาและการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร (Intellectual Property and Herbal Medicinal Product Registration)		1(1-0-2)
วิชาบังคับร่วม	-		
วิชาบังคับก่อน	-		
ภาคการศึกษา	1/2568		
กลุ่ม	01		
ประเภทของวิชา	☐ วิชาปรับพื้นฐาน ☐ วิชาศึกษาทั่วไป ☒ วิชาเฉพาะ ☐ วิชาเลือกเสรี		
อาจารย์ผู้รับผิดชอบ	อ.ดร.ยุพารัตน์ สำเภาพันธ์ อ.ดร.วรฤดี วงศ์อัมพรพนิต	☒ อาจารย์ประจำ ☒ อาจารย์ประจำ	☐ อาจารย์พิเศษ ☐ อาจารย์พิเศษ
อาจารย์ผู้สอน	อ.ดร.ยุพารัตน์ สำเภาพันธ์ อ.ดร.วรฤดี วงศ์อัมพรพนิต	☒ อาจารย์ประจำ ☒ อาจารย์ประจำ	☐ อาจารย์พิเศษ ☐ อาจารย์พิเศษ
สถานที่สอน	วิทยาลัยการแพทย์แผนตะวันออก มหาวิทยาลัยรังสิต	☒ ในที่ตั้ง	☐ นอกที่ตั้ง
วันที่จัดทำ	15 สิงหาคม 2568		

หมวดที่ 2 วัตถุประสงค์ของรายวิชาและส่วนประกอบของรายวิชา

1. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เมื่อนักศึกษาเรียนวิชานี้แล้ว ควรมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจความหมาย ประเภทของทรัพย์สินทางปัญญาและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา
2. มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสิทธิบัตรของไทย ข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น TRIPS รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพันธุพืชและภูมิปัญญาไทย
3. มีความรู้วิธีการสืบค้นข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสิทธิบัตร
4. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจดทะเบียนคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในงานวิจัยและพัฒนา
5. รู้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจดทะเบียนยาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร

2. คำอธิบายรายวิชา

การจดทะเบียนคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การสืบค้นฐานข้อมูลสิทธิบัตร การขึ้นทะเบียนยาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

Registration of intellectual property; patent database information; registration of herbal medicines and herbal products; Plant Varieties Protection Act; Protection and Promotion of Traditional Thai Medicine Wisdom Act

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา

มี 2 ชั่วโมง/สัปดาห์

อ.ดร.ยุพาภรณ์ สำเภาพันธ์

■ e-mail : Nu_pharx@hotmail.com

อ.ดร.วรวิทย์ วงศ์อัมพรพินิต

■ e-mail : vorawut.w@rsu.ac.th

โดยให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม

☐ Facebook: -

(เฉพาะรายที่ต้องการ) โดยจองวันเวลาล่วงหน้า

☐ Line:.....

หรือมาพบตามเวลา

☐ อื่น ระบุ:.....

4. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (Course Learning Outcomes: CLOs) :

1. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและผู้อื่น
2. ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับผลิตภัณฑ์สมุนไพรครอบคลุมสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และความลับทางการค้า ซึ่งมีกฎหมายไทยและสากลรองรับ และการจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
3. ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและสามารถแก้ไขปัญหาในการเรียนได้
4. ผู้เรียนสามารถสืบค้น และวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

การพัฒนาผลการเรียนรู้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่มุ่งหวัง มีดังต่อไปนี้

1. คุณธรรมจริยธรรม

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง และเป็นผู้มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ	-บรรยายและสอดแทรกความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และจรรยาบรรณวิชาชีพ - ถาม-ตอบในชั้นเรียน - ให้นักศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็น	ประเมินผลจากการเข้าชั้นเรียน
○	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1.2	มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น ทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน	-บรรยายและสอดแทรกเนื้อหาความถูกต้อง (ความดี) และความไม่ถูกต้อง (ความชั่ว) ในระหว่างการเรียนรู้การสอน - ยกตัวอย่างประกอบการบรรยาย	ไม่มีการประเมินผล

		-ให้นักศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัยและตอบปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	
--	--	--	--

2. ความรู้

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
2.3	มีความรู้และทักษะในกระบวนการวิจัย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้	-บรรยาย กฎหมายและความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายสิทธิบัตรและการประยุกต์ใช้ทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนตะวันออก -ให้นักศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัยและตอบปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	ประเมินจากผลสอบ
○	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
2.2	มีความรู้และเข้าใจในหลักการและทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และสามารถบูรณาการกับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง	-บรรยายเกี่ยวกับกฎหมายและความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายสิทธิบัตรและการบูรณาการการแพทย์แผนไทยกับศาสตร์อื่น -ให้นักศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัยและตอบปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	ไม่มีการประเมินผล

3. ทักษะทางปัญญา

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
3.2	สามารถสืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ ประเมิน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล สรุปรจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และนำข้อมูลไปใช้ในการอ้างอิง และแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้มีคุณภาพในการให้บริการทางการแพทย์แผนไทย	-ให้นักศึกษาสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับงานอนุสิทธิบัตรและสิทธิบัตรทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ - ซักถามข้อสงสัยและตอบปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	-ประเมินจากผลสอบ -ประเมินจากการมีส่วนร่วมถาม-ตอบในชั้นเรียน
○	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
3.3	สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทางกรวิจัย และนวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาวิธีการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสุขภาพที่เปลี่ยนไป	-นำข้อมูลจากตำรา/วารสาร/งานวิจัย/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ในการอ้างอิงกับทฤษฎีต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง -ซักถามข้อสงสัยและตอบปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน -สอนแบบบรรยายและปฏิบัติ ถามตอบเพื่อมีกระตุ้นความคิด	ไม่มีการประเมินผล

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
4.1	มีมนุษยสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์กับผู้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา และทำงานเป็นทีมร่วมกับวิชาชีพอื่นได้	-สอนบรรยายเกี่ยวกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการระหว่างขั้นตอนการขอจดสิทธิบัตร และการทำงานร่วมกัน รวมถึงผู้ร่วมวิจัยด้วย	การประเมินผลร่วมกับการมอบหมายงานกลุ่ม
4.3	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อสังคม และการพัฒนาตนเอง วิชาชีพ องค์กร และสังคมอย่างต่อเนื่อง	-แทรกในเนื้อหาบรรยายและให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น -การถาม-ตอบในชั้นเรียน	การประเมินผลร่วมกับการมอบหมายงานกลุ่ม

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
5.2	สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฟังการพูด การฟัง การอ่าน การเขียนและการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารข้อมูล การนำเสนออย่างเหมาะสม	ยกตัวอย่าง web site การค้นเอกสารสิทธิบัตร การวิเคราะห์ ซึ่งจาก web site ตัวอย่างเป็นการขึ้นทะเบียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้นักศึกษาได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน โดยมีอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะ	-สามารถเข้าใจเนื้อหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

○	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
6.2	มีความสามารถในการเตรียมยา การผลิตยา การปรุงยา การจ่ายยา ตามหลักเภสัช 4 ประการ ได้แก่ เภสัชวัตถุ สรรพคุณเภสัช คณาเภสัช เภสัชกรรม และการควบคุมคุณภาพของยาแผนไทยให้มีคุณภาพตามหลักสากล	-ไม่มีการเรียนการสอนเนื่องจากไม่ได้เรียนภาคปฏิบัติ แต่มีการแทรกโจทย์คำถามเป็นกรณีศึกษา โดยมีการเชื่อมโยงผลการเรียนรู้กับทางกฎหมายและสิทธิบัตร รวมถึงการวิจัยและการขึ้นทะเบียน	ไม่มีการประเมินผล

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

1.1 แผนการสอน

ลำดับ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	จำนวน ชั่วโมง	ผู้สอน
1	Course orientation	- ชี้แจงรายละเอียดวิชา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพารณ์ สำเภาพันธ์
2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ทรัพย์สินทางปัญญา	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้ง คำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของ นักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพารณ์ สำเภาพันธ์
3	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และข้อตกลง TRIPS	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้ง คำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของ นักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพารณ์ สำเภาพันธ์
4	พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (1)	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้ง คำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของ นักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพารณ์ สำเภาพันธ์
5	พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (2)	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้ง คำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของ นักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพารณ์ สำเภาพันธ์
6	ขั้นตอนและการจัดเตรียมคำ ขอสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร (1)	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้ง คำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของ นักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.วรวิทย์ วงศ์อมพรพินิต
7	ขั้นตอนและการจัดเตรียมคำ ขอสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร (2)	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้ง คำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของ นักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.วรวิทย์ วงศ์อมพรพินิต
8	สอบกลางภาค			
9	การตรวจค้นเอกสารสิทธิบัตร	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน	1	อ.ดร.ยุพารณ์ สำเภาพันธ์

สัปดาห์	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และสื่อที่ใช้	จำนวน ชั่วโมง	ผู้สอน
		- เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้งคำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของนักศึกษา - ให้นักศึกษาตรวจค้นเอกสารสิทธิบัตร - สื่อ: Power point		
10	การวิเคราะห์สิทธิบัตรและตรวจสอบขั้นการประดิษฐ์	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้งคำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของนักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพาภรณ์ สำเภาพันธ์
11	การพิจารณาข้อถ้อยสิทธิ Evergreening patent และการคัดค้านการขอสิทธิบัตร	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้งคำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของนักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพาภรณ์ สำเภาพันธ์
12	การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์กับการจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร (1)	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้งคำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของนักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.วรวิมล วงศ์อัมพรพินิต
13	การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์กับการจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร (2)	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้งคำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของนักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.วรวิมล วงศ์อัมพรพินิต
14	กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืช (พ.ร.บ. คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542)	- บรรยายตามหัวข้อที่สอน - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถาม และตั้งคำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของนักศึกษา - สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพาภรณ์ สำเภาพันธ์
15	การนำเสนอและการทดสอบความรู้การเขียนคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร (1)	- สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพาภรณ์ สำเภาพันธ์ อ.ดร.วรวิมล วงศ์อัมพรพินิต
16	การนำเสนอและการทดสอบความรู้การเขียนคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร (2)	- สื่อ: Power point	1	อ.ดร.ยุพาภรณ์ สำเภาพันธ์ อ.ดร.วรวิมล วงศ์อัมพรพินิต

สัปดาห์	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	จำนวน ชั่วโมง	ผู้สอน
17	สอบปลายภาค			
รวม			15	

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1.1, 2.3, 3.2, 5.2	สอบกลางภาค	8	40%
	สอบปลายภาค	17	40%
1.1	การเข้าชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	5%
3.2, 4.1, 4.2, 5.2	การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	15-16	10%
	รายงาน		5%
รวม			100%

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

-

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

- พ.ร.บ. สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 (แก้ไข) 2542
- พรบ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521
- พรบ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537
- กฎหมายเครื่องหมายการค้าและชื่อทางการค้า พ.ศ. 2457
- พรบ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474
- พรบ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534
- พรบ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 25423.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา เช่น www.ipthailand.go.th,
www.wipo.int/classifications/ipc/en/

หมวดที่ 6 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- แบบประเมินผู้สอนรายวิชาโดยศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- การสังเกตการณ์ในระหว่างมีการเรียนการสอน
- ผลการสอบ/การเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

ปรับปรุงพัฒนารายวิชาตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

☐ สัมภาษณ์นักศึกษา

☐ การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา

☒ การตรวจสอบการให้คะแนนและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ตามแนวทางการทวนสอบผลสัมฤทธิ์นักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยสำนักงานมาตรฐานวิชาการ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิต

☐ การประเมินความรู้รอบยอดโดยการทดสอบ ชักถามในชั้นเรียน เพื่อดูว่านักศึกษามีเข้าใจมากเพียงใด ในเนื้อหาที่สอนในช่วงเวลานั้นๆ

☐ รายงานผลการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในแต่ละด้าน

☐ แบบสำรวจ/แบบสอบถาม

☐ อื่นๆ ระบุ

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

นำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนของรายวิชามาสนับสนุนเพื่อวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชาในปีต่อไป